

גינת נוי

פרשת שופטים – טעמי המנהגים פסקא א - ד

מאת הרב המקובל רבי ג'ינו ג'אן זצ"ל מיוצאי לוב

תלמידו המובהק של הגה"ק רבי יוסף גי'עאן זצוק"ל

ראש בית הדין בסרת-לוב

תשפ"ו, גליון מס' רצ טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

טעמי המנהגים

[א]

המנהג - לסגור ביד ימין את העיניים בזמן קריאת שמע

הטעם - שבזמן קריאת שמע ישראל הוא זמן זווג, ואסור לראות פני שכינה, שכתוב "לא יראני האדם וחי". וצריכים לסגור את העיניים בזמן קריאת שמע כולה, ולפתוח קצת רק בפסוק וראיתם אותם וזכרתם וגו'. רק אם אחד לא יכול לכוון ולקרא אלא מסדור, יקרא מהסדור ולא יסתכל חוץ מהספר, לא למעלה ולא למטה, ולא ימינה ולא שמאלה לאף צד, אלא בסידור.

ויכוין באותיות ובמלים ובנקודות ובטעמים, ובדביקים וברויחים ויזהר מאוד להפריד כל מלה מלה, וזמן קריאת שמע הוא יקר מאוד, וצריך הרבה זהירות. ומי שאין לו אפשרות לסגור את העיניים בכל קריאת שמע, מוכרח לסגור בפסוק הראשון שהוא זמן היחוד, ועוד טעם כמו שכתבתי במקום אחר, שהיד נעשית צורת שם ש-ד-י, בשביל זה מנשקים את היד. ומי שלא יודע לקרוא בשום אופן, צריך לשמוע מהחזן מלה במלה ויקרא עם החזן בלחש עד הסוף, כמו עליית ספר תורה, ובזכות יחוד קריאת שמע, נבקש מהשי"ת, ייחד שמו עלינו עם מקדשי שמו, ויגאלנו, ויברך אותנו יחד, אמן.

[ב]

המנהג - שאומרים בקריאת שמע שעל המטה "ה' שמעה ה' סלחה ה' הקשיבה ועשה אל תאחר",

הטעם - שראשי תיבות שלהם, שס"ה, כמספר מצוות לא תעשה (365), ואנחנו מבקשים עליהם תשובה, אולי עברנו על מצוות לא תעשה, ואולי על אחד מהם, ומבקשים בלשון 3 תפילות שהם, "שמעה" שישמע תפלתנו, "ויסלח" לנו "ויקשיב" לתפלתנו ויחזירנו בתשובה שלמה.

[ג]

המנהג - שאנחנו אומרים תחנונים כסדר א"ב אשמנו בגדנו וגו'.

הטעם - שאם בן אדם עושה עבירה פוגע בכ"ב אותיות התורה, ואנחנו לא יודעים באיזה פגענו, על זה מבקשים מה' שיעזור לנו לתקן כבוד אותיות התורה שהם כ"ב אתוון, יחזירנו בתשובה שלמה אמן.

[ד]

המנהג - שאומרים אחרי נפילת אפים "ברוגז רחם תזכור" "ברוגז אהבה תזכור", "ברוגז עקידה

תזכור", "ברוגז תמימות תזכור" וגו'.

הטעם – שאם הקב"ה כועס עלינו שיזכור לנו זכות אברהם שהוא רחמים, כמו שכתוב אברהם רחימא, ברוגז אהבה תזכור, מבקשים מה' שיזכור לנו אהבתו יתברך, שאמר "אהבתי אותכם אמר ה'" וכמו שכתוב זכרתי לך חסד נעוריק אהבת כלולותיך וגו', ומלת אהבה, שהתורה צותה לכהנים לברך את עמו ישראל באהבה, וכמו הבוחר את עמו ישראל באהבה, ומלת אהבה חשבונה 13 ואהבה שישאל מצוים עליה בתורה, הם ב' אהבה, אהבת ה' ואהבת ישראל, "ואהבת את ה' אלוקים וגו'", 13 - עוד 13 הם 26, וע"י אהבתו ואהבתנו, יהיה שמו הקדוש שלם - כמו שכתוב "קדש שמך בעולמך על עם מקדשי שמך ברוך מקדש שמו ברבים". "ברוגז עקידה תזכור" - שיזכור לנו עקידתו של יצחק אבינו שנעקד על גבי המזבח וביט כאלו אפרו מונח על גבי המזבח. "ברוגז תמימות תזכור" - בזכות יעקב אבינו שהוא נקרא תמים - ר"ת ויעקב איש תם יושב אוהלים, ומטתו שלמה, וזכה לשתיים עשרה שבטים שמהם כל עם ישראל שבטי י-ה.